

Demenciával élők nappali ellátásának szakmai irányelvei

Jogok és adatvédelem

Alzheimer Europe stratégiai terve 2016-2020

- Kihangosítani a demenciával élők és hozzátartozóik hangját
- Demencia kérdése legyen prioritás Európában
- **Jogalapú megközelítés a demenciával élők számára**
- Kutatások támogatása
- Az európai demencia mozgalom erősítése

Kit tekintünk fogyatékkal élőknek?

„Fogyatékos személyeknek tekintjük azokat, akik hosszútávú fizikai, mentális, szellemi vagy szenzoros károsodással élnek, mely, egyéb más akadályokkal kölcsönhatásban, hátráltathatja a társadalomban másokkal azonos alapon való teljes és hatékony részvételüket.”

(ENSZ Fogyatékkal élők emberi jogairól (CRPD), 2006)

ENSZ egyezmény

- CRPD – A fogyatékkal élők jogairól szóló egyezmény 2006-ban lépett érvénybe
- Ebben az egyezményben a demencia nem került megnevezésre, azonban jó eszközt kínál a demenciával élők jogainak érvényesítésére
- Demencia, mint fogyatéék (kiszolgáltatottság, tünetek, körülmények)

CRPD - jogok az élet minden területén

- Az élethez való jog
- Hozzáféréshez (minden szintű) való jog
- Egyenlő bánásmód a jog előtt
- **Kínzó, kegyetlen, embertelen, és megalázó kezelés, valamint kizsákmányoló, erőszakos és a durva bánásmódtól való mentességhez való jog**
- **Önálló életvezetéshez és a közösségben való részvételhez való jog**
- Az otthon és a család tiszteletéhez, magánélethez való jog
- Egészséghez való jog
- Rehabilitációhoz való jog
- Foglalkoztatáshoz való jog
- Megfelelő életszínvonal és szociális ellátáshoz való jog
- Politikai és közéletben való részvételhez, kulturális élethez, kikapcsolódáshoz, pihenéshez és sportoláshoz való jog

Hazai joggyakorlat

- Általános betegjogok – egészségügyi törvény
- 1/2000. (I. 7.) SzCsM - a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló rendelet – kijelöli a nappali ellátás kereteit, ezen belül a 84/A §-ban találhatóak a **„Demens személyek nappali ellátására vonatkozó különös szabályok”**

Különös szabályok

- Szakvélemény megléte
- az ellátás megszervezhető önálló intézményi formában, vagy már meglévő ellátás részeként
- *Eltérés az egyéb nappali ellátásra vonatkozó szabályoktól:*
  - napi rendszeres egyéni- és csoportfoglalkozásokat kell szervezni
  - folyamatos gondozói felügyeletet kell biztosítani a nyitva tartás alatt

a szakmai program tartalmazza

az ellátottak állapot-felmérési módszerének bemutatását
meglévő képességeinek megőrzésére és fejlesztésére irányuló programot
a biztonságos tárgyi környezet bemutatását,
a területileg illetékes szakorvosi (pszichiátriai, neurológiai, geriátriai) ellátással való együttműködés módját.

PTK

Szociális törvény:

- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes
- az igénylő, vagy törvényes képviselője szóbeli vagy írásbeli kérelme alapján történik
- az igénybevétel előtt megállapodást kötnek a felek

cselekvőképes

cselekvőképtelen

Jogsérelmek

- Folyadékpótlás hiánya
- Személyes higiéne nem megfelelő biztosítása
- Intim helyzetek tapintatlan kezelése
- Biztonság hiánya
- Durva bánásmód
- Tiszteletlenség
- Diszkrimináció

Életvégi kérdések

- Diagnózis mihamarabbi ismerete
- Életvégi rendelkezés szükségessége minél előbb

Adatvédelem

- Általános Adatvédelmi Rendelet (2018. május 25.)
- Egészségügyben különösen sok az érzékeny adat
- Az intézményeknek adatvédelmi stratégiát kell kidolgozniuk